

Vyšetření PSA – indikace internistou

Stanovisko výboru České internistické společnosti ČLS JEP

V Praze dne 15. 1. 2024

Předložené vyjádření je reakcí na skutečnost, že odbornost „interna – vnitřní lékařství“ není dle rozhodnutí Ministerstva zdravotnictví ČR oprávněna k indikaci vyšetření prostatického specifického antigenu (PSA), free-PSA i PHI. Níže uvedené argumenty se vztahují k současným výkonům týkajícím se PSA, jakož i k nově připravovanému PSA výkonu, který je právě v procesu schvalování „výkonovou komisí“ MZČR.

Vnitřní lékařství je diagnostickým oborem a vyšetření PSA neprovádí internista jako screening, ale jako součást diferenciálně diagnostického procesu, a to zejména, nikoliv výlučně, v těchto situacích:

- Hyperkalcémie 1
- Ložiskový kostní proces 2
- Metastatické postižení nejasného origa 3
- Plicní embolizace 4
- Hormonální substituční léčba u mužů (ve spolupráci s endokrinologem)
- Hematurie 5
- Patologický nález na prostatě při sonografii břicha prováděné internistou 6
- Retroperitoneální lymfadenopatie 7
- Recidivující uroinfekty u mužů
- Chronické onemocnění ledviny
- Další komplexní diferenciálně diagnostická vyšetření

Cílem internisty není zapojení do screeningového programu vyhledávání ca prostaty, ale přístup k běžnému vyšetření v rámci diagnostického procesu. Pokud nebude moci internista PSA vyšetření indikovat, hrozí, že pacientům nebude poskytnuta potřebná péče (především včas).

Děkujeme za zvážení našeho stanoviska a akceptování našich připomínek, tedy povolení indikace vyšetření PSA z diagnostických důvodů pro odbornost interna.

1 Won Tae Kim, Woo Jin Bang, Sung Pil Seo, Ho Won Kang, Young Joon Byun, Xuan-Mei Piao, Pildu Jeong, Kyung-Sub Shin, Song-Yi Choi, Ok-Jun Lee, Yong-June Kim, Sang Cheol Lee, Seok Joong Yun, Wun-Jae Kim, Parathyroid hormone is associated with prostate cancer, Prostate International, Volume 8, Issue 3, 2020, Pages 116-120, ISSN 2287-8882

2 Wolff JM, Bares R, Jung PK, Buell U, Jakse G. Prostate-specific antigen as a marker of bone metastasis in patients with prostate cancer. Urol Int. 1996;56(3):169-73. doi: 10.1159/000282834. PMID: 8860738.

3 Gamble AR, Bell JA, Ronan JE, Pearson D, Ellis IO. Use of tumour marker immunoreactivity to identify primary site of metastatic cancer. *BMJ*. 1993 Jan 30;306(6873):295-8. doi: 10.1136/bmj.306.6873.295. PMID: 8461645; PMCID: PMC1676878.

4 Ferreira F, Pereira J, Lynce A, Nunes Marques J, Martins A. Cancer Screening in Patients with Unprovoked Thromboembolism: How to do it and Who Benefits? *Cureus*. 2020 Feb 10;12(2):e6934. doi: 10.7759/cureus.6934. PMID: 32051805; PMCID: PMC7011576.

5 Bromage SJ, Napier-Hemy RD, Payne SR, Pearce I, McIntyre IG. The use of prostate-specific antigen testing in men presenting with haematuria. *BJU Int*. 2006 Dec;98(6):1221-4; discussion 1224. doi: 10.1111/j.1464-410X.2006.06506.x. Epub 2006 Oct 11. PMID: 17034503.

6 Bo M, Ventura M, Marinello R, Capello S, Casetta G, Fabris F. Relationship between Prostatic Specific Antigen (PSA) and volume of the prostate in the Benign Prostatic Hyperplasia in the elderly. *Crit Rev Oncol Hematol*. 2003 Sep;47(3):207-11. doi: 10.1016/s1040-8428(03)00094-5. PMID: 12962896

7 Chen C, He H, Yu Z, Qiu Y, Wang X. Renal and retroperitoneal metastasis from prostate adenocarcinoma: a case report. *World J Surg Oncol*. 2016 Mar 9;14:74. doi: 10.1186/s12957-016-0834-4. PMID: 26957001; PMCID: PMC4784343.

Prof. MUDr. Richard Češka, CSc., FACP, FEFIM

Předseda společnosti

richard.ceska@vfn.cz

MUDr. Tomáš Hauer

Zástupce ambulantních internistů

hauer.tomas@gmail.com

Předseda

Prof. MUDr. Richard Češka, CSc., FACP, FEFIM

Vědecký sekretář

Prim. MUDr. Zdeněk Monhart, Ph.D., FEFIM

1. místopředseda

Prof. MUDr. Jiří Widimský, CSc.

2. místopředseda

Prof. MUDr. Miroslav Souček, CSc.

Pokladník

Prof. MUDr. Jan Václavík, Ph.D., FESC, FEFIM

Členové výboru

Prof. MUDr. Martin Haluzík, DrSc.

Doc. MUDr. Debora Karetová, CSc.

MUDr. Luboš Kotík, CSc.

Prof. MUDr. Hana Rosolová, DrSc.

MUDr. Petr Svačina

Prof. MUDr. Jan Škrha, DrSc.

MUDr. Jan Škrha jr., Ph.D.

Prof. MUDr. Vladimír Tesař, DrSc., MBA, FASN, FERA

Prof. MUDr. Jiří Vítovec, CSc.

Prof. MUDr. Michal Vrablík, Ph.D., FEFIM

Zástupce ambulantních internistů

MUDr. Tomáš Hauer

Revizní komise

Prof. MUDr. Jan Bultas, CSc.

Prof. MUDr. Eva Králíková, CSc.

Prof. MUDr. Štěpán Svačina, DrSc., MBA

